

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні групи забезпечення
спеціальності 073 „Менеджмент”
від « 23» 06 2023 р.

протокол № 7

Голова групи (Павленко О.П.)

УЗГОДЖЕНО

Декан

Факультету комп'ютерних наук,
управління та адміністрування

Бучинська І.В.

(назва факультету, прізвище, ініціали)

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни

Психологія управління

(назва навчальної дисципліни)

073 Менеджмент

(шифр та назва спеціальності)

Менеджмент організацій і адміністрування

(назва освітньої програми)

магістерський

(рівень вищої освіти)

денна

(форма навчання)

1

(рік навчання)

2

(семестр навчання)

4/120

(кількість кредитів ЄКТС/годин)

залік

(форма контролю)

Публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

(кафедра)

Одеса, 2023 р.

Автори: Павленко О.П., завідувач кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності, д.екон.н., професор
(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності від «___» _____ року, протокол № _____.

Викладачі: лекційні заняття: Павленко О.П., завідувач кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності, д.екон.н., професор
(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

практичні заняття: Венгер О.С., асист. кафедри ПУ та МПД
(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	Метою вивчення дисципліни «Психологія управління» є формування у майбутніх фахівців системних уявлень про психологічні закономірності управлінської діяльності, опанування знань, вмінь та навичок практичного використання психологічних чинників і детермінант доцільного управління поведінкою особистості та соціальних груп, розуміння їх ролі при вирішенні організаційно-управлінських проблем і завдань і практичній діяльності.
Компетентність	ФК08 Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом
Результат навчання	РН10 Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач
Базові знання	знати: основні поняття психології управління як спеціальної галузі психологічної науки; сучасні підходи, що використовуються у цій системі знань; психологічний контекст управлінських відносин та психологічні закономірності управлінського процесу; соціально-психологічні механізми та методи управлінського впливу; особливості як суб'єкта управління, так і об'єкта управління; психологічні аспекти і інструментарій управління колективом; особливості ділового спілкування; методи діагностики і стратегії поводження в конфліктних ситуаціях.
Базові вміння	вміти: застосовувати психологічні знання в управлінській діяльності; визначати закономірності управління; використовувати оптимальне поєднання стилів керівництва; використовувати оптимальне поєднання стилів керівництва; застосовувати методи саморозвитку особистості керівника; використовувати методи дослідження соціально-психологічних тенденцій в організації; застосовувати методи аналізу соціально-психологічних передумов результативності управлінського процесу; застосовувати соціально-психологічні методи управління, а також методи та прийоми психогігієни в управлінні; застосовувати сучасні методики попередження власних стресів управлінця та боротьби з їх наслідками у підлеглих; формувати сприятливий для успішної діяльності соціально-психологічний клімат у колективі; виявляти поведінку особи чи групи, що може призвести до конфліктів; розробляти програми утримання, навчання та розвитку персоналу, із врахуванням індивідуальних і колективних психологічних особливостей працівників.
Пов'язані силлабуси	немає
Попередня дисципліна	Етика та соціальна відповідальність в управлінні
Наступна дисципліна	немає
Кількість годин	лекції: 30 год практичні заняття: 30 год лабораторні заняття: - семінарські заняття: - самостійна робота студентів: 60 год

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-Л1	Тема 1. Предмет і метод психології управління	2	2
	Тема 2. Психологія особистості	4	3
	Тема 3. Психологічні аспекти реалізації управлінських функцій	4	3
	Тема 4. Психологія управління групою і колективом	4	3
	Тема 5. Психологія лідерства. Авторитет, імідж, влада	4	3
	Тема 6. Психологія управлінського впливу і стилів керівництва	4	2
	Тема 7. Психологія ділового спілкування	4	2
	Тема 8. Психологія управління конфліктними ситуаціями	4	2
	Тестова контрольна робота (ТКР1)		5
	Разом	30	25

Консультації: Павленко Олена Пантеліївна, за розкладом пар академічних годин, ауд. 311 (НЛК №2)

2.2. Практичні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-П1	Практичне заняття № 1. Предмет і метод психології управління	2	1
	Практичне заняття № 2. Психологія особистості (презентація, ділова гра)	2	2
	Практичне заняття № 3. Психологічні аспекти реалізації управлінських функцій	3	2
	Практичне заняття № 4. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень	2	2
	Практичне заняття № 5. Психологія кадрової політики (презентація, ділова гра)	2	2
	Практичне заняття № 6. Психологія управління групою і колективом	2	2
	Практичне заняття № 7. Психологія лідерства. Авторитет, імідж, влада (презентація, ділова гра)	2	3
	Практичне заняття № 8. Психологія управлінського впливу і стилів керівництва	2	3
	Практичне заняття № 9. Психологія ділового спілкування	3	2
	Практичне заняття № 10. Психологія переговорного процесу (презентація, ділова гра)	3	2
	Практичне заняття № 11. Психологія управління конфліктними ситуаціями	3	2
	Практичне заняття № 12. Психологічні аспекти управління нововведеннями в організації (презентація, ділова гра)	2	2
	Модульна контрольна робота (МКР1)	2	5
Залік			5
	Разом:	30	35

Консультації:

1. Павленко Олена Пантеліївна, за розкладом пар академічних годин, ауд. 311 (НЛК №2);
2. Юзва Ірина Михайлівна, за розкладом пар академічних годин, ауд. 311 (НЛК №2).

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення, тижні
ЗМ-Л1	• Підготовка до лекційних занять	20	1-15
	• Тестова контрольна робота (ТКР1) (<i>обов'язковий</i>)	5	14
ЗМ-П1	• Підготовка до практичних занять (УО);	25	1-14
	• Модульна контрольна робота (МКР1) (<i>обов'язковий</i>)	5	12
	Підготовка до заліку	5	15
	Разом:	60	

Методика проведення та оцінювання контрольних заходів.

Загальна сума балів, яку одержують студенти за всіма змістовними модулями дисципліни «Психологія управління», становить **100 балів** (теоретична частина – **40 балів**, практична частина – **60 балів**), вона формує інтегральну оцінку поточного контролю студентів з цієї навчальної дисципліни та є підставою до допуску до заліку.

1. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу ЗМ-Л1.

До заходів поточного модульного контролю виконання самостійної роботи студентів з теоретичної частини дисципліни «Психологія управління» належить перевірка конспекту лекцій за темами дисципліни, які винесено на СРС, написання модульної тестової контрольної роботи (ТКР1), складається із 10 тестових питань за темами змістовного модуля та вважається зарахованою, якщо надано як мінімум 6 правильних відповідей. Кожна вірна відповідь у контрольній роботі оцінюється в 2 бали. На оцінку контрольної роботи ЗМ-Л1 відводиться 20 балів. Загальна оцінка підраховується за вірними відповідями та не повинна бути нижче 12 балів.

Максимальна сума балів за виконання ЗМ-Л1 протягом навчального семестру становить 40 балів (табл.1).

Таблиця 1 - Максимальна кількість балів по лекційним модулям

№ ЗМ	Максимальна кількість балів	
	ТКР1	УО
ЗМ-Л1	20	20
УСЬОГО:	40	

2. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу ЗМ-П1.

1) Контроль виконання практичних робіт здійснюється за допомогою системи e-навчання університету і складається з оцінювання виконаних завдань, які надаються студентами в особистому профілі електронного курсу « Психологія управління» (<http://dpt16s.odeku.edu.ua>)

2) Написання модульної тестової контрольної роботи (ТКР1), складається із 10 тестових питань за темами змістовного модуля та вважається зарахованою, якщо надано як мінімум 6 правильних відповідей. Кожна вірна відповідь у контрольній роботі оцінюється в 2 бали. На оцінку контрольної роботи ЗМ-П1 відводиться 20 балів. Загальна оцінка підраховується за вірними відповідями та не повинна бути нижче 12 балів.

Максимальна кількість балів, яку може одержати студент при виконанні ЗМ-П1 протягом навчального семестру становить 60 балів (табл.2).

Таблиця 2 - Максимальна кількість балів по практичним модулям

№ ЗМ	Максимальна кількість балів	
	МКР1	УО
ЗМ-П1	20	40
УСЬОГО:	60	

3. Студент вважається допущеним до заліку з дисципліни «Психологія управління», якщо він виконав усі види робіт, передбачені силлабусом дисципліни, і набрав за модульною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої: за практичну дисципліни не менше 30 балів та 20 балів за теоретичну частину.

Залікова контрольна робота складається з 20 тестових завдань закритого типу за всіма темами дисципліни. Максимальна кількість балів за виконання залікової контрольної роботи дорівнює 20 балам, кожне завдання в роботі оцінюється в 1 бал. Загальна оцінка підраховується за вірними відповідями.

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

- 3.1. Під час опанування лекційним модулем ЗМ-Л1 здобувачі мають ретельно ознайомитися з навчальним посібником[1]. Особливу увагу потрібно приділяти запитанням для самоперевірки і проходженню тестів, наведених в [1, 3].
- 3.2. Опанування практичного модуля ЗМ-П1 передбачає виконання практичних робіт, наведених у методичних вказівках [2].

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1.

№з/п	ЗАПИТАННЯ	ЛІТЕРАТУРА
1	Керівник як об'єкт психологічних досліджень.	[1] стор. 14-16
2	Мотиваційна сфера особистості керівника.	[1] стор 18-20
3	Управлінські ролі керівника.	[1] стор. 24-32
4	Спільні та відмінні риси керівника та лідера.	[1] стор. 35-40

5	Професійно важливі якості та риси керівника.	[1] стор. 42-46
6	Детермінанти та механізми розвитку особистості керівника.	[1] стор. 47-54
7	Гендерний аспект управлінської діяльності: актуальність питання, ознаки чоловічого та жіночого стилів управління.	[1] стор. 59-63
8	Поняття стилю керівництва в психології управління. Психологічні підходи до аналізу стилю керівництва (підхід з позиції особистісних рис, поведінковий підхід, ситуаційний підхід).	[1] стор. 67-74
9	Психологічні характеристики традиційних стилів керівництва.	[1] стор. 76-82
10	Психологічні характеристики сучасних стилів керівництва.	[1] стор. 85-89
11	Соціально-психологічні чинники формування стилю та типу керівника.	[1] стор. 93-99
12	Психологічна структура групи як елемента організації.	[1] стор. 103-112
13	Психологія управління нововведеннями в організації.	[3] стор. 121-130
14	Складові ділового спілкування.	[12] стор. 136-145
15	Призначення, функції та види переговорів.	[1] стор. 153-168
16	Особливості підготовки до переговорів.	[1] стор. 172-187
17	Форми та типи поведінки учасників управлінського процесу в конфлікті.	[12] стор. 198-209
18	Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в організації.	[12] стор. 221-249
19	Психологічні основи добору кадрів.	[12] стор. 251-269
20	Психологія іміджу організації та керівника.	[12] стор. 278-290

4.2. Перелік доповідей до ЗМ-П1 [3]

1. Предмет, об'єкт та завдання психології управління.
2. Основні поняття психології управління.
3. Загальна характеристика методів психології управління.
4. Соціально-психологічні методи вивчення особистості в управлінні.
5. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління.
6. Методи прийняття управлінських рішень.
7. Керівник як об'єкт психологічних досліджень.
8. Мотиваційна сфера особистості керівника.
9. Управлінські ролі керівника.
10. Спільні та відмінні риси керівника та лідера.
11. Професійно важливі якості та риси керівника.
12. Детермінанти та механізми розвитку особистості керівника.
13. Гендерний аспект управлінської діяльності: актуальність питання, ознаки чоловічого та жіночого стилів управління.
14. Поняття стилю керівництва в психології управління. Психологічні підходи до аналізу стилю керівництва (підхід з позиції особистісних рис, поведінковий підхід, ситуаційний підхід).
15. Психологічні характеристики традиційних стилів керівництва.
16. Психологічні характеристики сучасних стилів керівництва.
17. Соціально-психологічні чинники формування стилю та типу керівника.
18. Психологічна структура групи як елемента організації.
19. Психологічні особливості спільної діяльності в організації.
20. Конкурентноспроможна команда як чинник ефективної управлінської діяльності.

21. Психологія відповідальності в організації.
22. Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади та авторитету.
23. Взаємозв'язок особливостей впливу керівника на підлеглих та стилю керівництва.
24. Психологія управління нововведеннями в організації.
25. Складові ділового спілкування.
26. Призначення, функції та види переговорів.
27. Особливості підготовки до переговорів.
28. Психологічна характеристика власне переговорного процесу.
29. Завершення переговорів та аналіз їх результатів.
30. Методи і тактики підготовки і ведення переговорного процесу.
31. Поняття конфлікту в управлінні. Види конфліктів в управлінні.
32. Причини виникнення конфліктів, пов'язаних із психологічними особливостями учасників управлінського процесу.
33. Організаційно-управлінські причини виникнення конфліктів у сфері управління.
34. Форми та типи поведінки учасників управлінського процесу в конфлікті.
35. Методи подолання конфліктів в управлінні. Керівник як «третейський суддя» при вирішенні конфліктів персоналу.
36. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в організації.
37. Психологічні основи добору кадрів.
38. Психологія іміджу організації та керівника.

4.4 Тестові завдання до заліку

№	Тестові завдання	Основна література, сторінки
1	Об'єктом психології управління є	[1] стор. 14-16
2	Що не є джерелом психології управління ?	[1] стор 18-20
3	Який підхід в управлінні передбачає творче засвоєння і застосування на практиці ідей, які закладені в наукових працях і практичній діяльності педагогів-керівників минулого і сучасності?	[1] стор. 24-32
4	Організаційний конфлікт -	[1] стор. 35-40
5	Система освітнього управління – це	[1] стор. 42-46
6	Що не є класичною функцією менеджменту?	[1] стор. 47-54
7	За ознакою результатів конфлікти поділяються на :	[1] стор. 59-63
8	Який стиль характеризується визнанням розбіжностей у поглядах і готовністю ознайомитися з іншими, щоб зрозуміти причини конфлікту і знайти вихід, прийнятний для всіх сторін?	[1] стор. 67-74
9	Представники якого підходу розглядали психологію управління у межах предмета інженерної психології, розширеного за рахунок соціотехнічних систем, стверджували відсутність принципових відмінностей між діяльністю оператора і керівника?	[1] стор. 76-82
10	Яка функція переговорів спрямована на узгодження дій між учасниками переговорів, встановлення, оптимізацію взаємозв'язку між суб'єктами переговорного процесу?	[1] стор. 85-89
11	Об'єктом психології управління є	[1] стор. 93-99
12	Що не є джерелом психології управління ?	[1] стор. 93-99
13	Який підхід в управлінні передбачає творче засвоєння і застосування на практиці ідей, які закладені в наукових працях і практичній діяльності педагогів-керівників минулого і сучасності?	[1] стор. 103-112

14	Організаційний конфлікт -	[1] стор. 103-112
15	Прагнення особистості посісти певне місце у шкалі цінностей, ступінь важкості мети, досягнення якої прагне певна особистість являє собою:	[1] стор. 121-130
16	Індивідуальні особливості людини, що виявляються в силі, швидкості, напруженості, урівноваженості, перебігу її психічної діяльності, у порівняно більшій чи меншій стійкості її настроїв називаються:	[1] стор. 121-130
17	Структуру «особи» за З. Фрейдом становлять три інстанції: «Воно», «Его» («Я»), «Супер-Его».	1] стор. 136-145
19	Процес визначення цілей, які підприємство передбачає досягти за певний період, а також засобів, шляхів та умов їх досягнення - це:	1] стор. 136-145
20	Владний акт управління, в якому керівник висловлює свою волю, реалізує надані йому владні повноваження й несе відповідальність за можливі несприятливі наслідки характеризує управлінське рішення у такому аспекті як	1] стор. 136-145

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

1. Психологія управління: конспект лекцій. Жавнерчик О.В. Одеса: ОДЕКУ, 2020. – 161с.
2. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Психологія управління» для студентів денної форми навчання за спеціальністю Менеджмент організацій і адміністрування /Укладачі: к.е.н., доцент Жавнерчик О.В. - Одеса, ОДЕКУ, 2014 р., 55 с., укр. мова.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання контрольних робіт студентів усіх форм навчання з дисципліни „ Психологія управління ” за спеціальністю „Менеджмент організацій”, Одеса, ОДЕКУ, 2006 р., 43 с.
4. Дзвінчук Д. Психологічні основи ефективного управління : навчальний посібник – К.: Зат НІЧЛАВА, 2000, 280 с.
5. Дудкевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління – К.: ЦНЛ, 2005.– 456с.
6. Кулініч І. О. Психологія управління: [Електрон. навч. посіб.] / І. О.Кулініч. – К.: Знання, 2011.– 415с. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072017415/psihologiya/psihologiya_upravlinnya
7. Електронна бібліотека ОДЕКУ: www.library-odeku.16mb.com
8. Репозитарій ОДЕКУ: <http://eprints.library.odeku.edu.ua/>

Додаткова література

1. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління: [Електрон. навч. посіб.] / Л. Е. Орбан-Лембрик.–К.: Академвидав, 2003. – 568 с. – Режим доступу: <http://librarium.inf.ua>.
2. Психологія управління: [Підруч.] / Ходаківський Є.В. Богоявленська Ю.В., Грабар Т. П.–3-тє вид. перероб. і доповн. – К., 2011. – 664 с.
3. Ходаківський Є. І. Психологія управління. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 605 с.
4. Інтернет-портал «Психологія» [Електрон. ресурс] / Режим доступу: <http://mirrosta.ru/karta-sayta.html>
5. Официальный сайт журнала Psychologies [Електрон. ресурс] / Режим доступу:<http://www.psychologies.ru>.

6. Журнал «Психология» [Электрон. ресурс] / Режим доступа:<http://www.psychology.su>.
7. Интернет-портал «Ваш психолог» [Электрон. ресурс] / Режим доступа : <http://www.vashpsixolog.ru>.
8. Науково-практичний журнал «Психологічний часопис» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://ua.appsyjournal.com>.
9. Портал психологических изданий [Электрон. ресурс] /Режим доступа:<http://psyjournals.ru/>.
10. Психологический словарь [Электрон. ресурс] / Режим доступа:<http://psi.webzone.ru/>